

Bewind vs Bemind

Deel II - Nabeschouwing

De wetgeving is zo slecht nog niet. Waar en hoe loopt het dan fout?

Els Coenen

Voorwoord
Enkele cijfers
Het goedbedoelde beschermingsstatuut
Juristen nege(e)r(d)en de wet
Een mentaliteitsprobleem
Een illustratie uit de harde realiteit
Het gerecht is koud
Lijden in stilte
Maatwerk?
Bescherm jezelf tegen Justitie
Een timide audit rapport
Studeer je rechten om bewindvoerder te worden?
Nooit berecht en toch voor het gerecht
Recht dat krom aanvoelt

*The world is a dangerous place, not because of those who do harm,
but because of those who look at it without doing anything.*

Albert Einstein

6 september 2021
contact: els@in-balans.one

Voorwoord

Het nieuwe beschermingsstatuut voor kwetsbare volwassenen dat op 1 september 2014 van kracht werd, was beloftevol. De site van de Federale Overheidsdienst Justitie¹ vatte het als volgt samen:

*De bedoeling is om de beschermde persoon **zoveel mogelijk zelf te laten doen en te laten beslissen**. Zo kan hij in de mate van zijn mogelijkheden zijn eigen leven blijven leiden en blijven deelnemen aan het maatschappelijke leven. Er wordt uitgegaan van de mogelijkheden van de te beschermen persoon: wat kan de persoon nog zelf beslissen, bij welke beslissingen heeft hij hulp nodig en welke beslissingen worden beter in zijn plaats genomen?*

*... Soorten beschermingsmaatregelen. De voorkeur gaat altijd uit naar **de minst ingrijpende maatregel, namelijk de buitengerechtelijke bescherming**. Die maatregel geeft mensen de kans om hun leven zo veel mogelijk in eigen handen te houden. Pas als dit geen voldoende bescherming (meer) biedt, wordt overgegaan tot de rechtelijke bescherming en het bewind.*

Over deze rechtelijke bescherming zegt de wettekst (BW Art. 497²): *De bewindvoering heeft tot **doel de belangen van de beschermde persoon te behartigen**. Zij bevordert, in de mate van het mogelijke, de autonomie van de beschermde persoon.*

Dat is duidelijke taal. Je moet geen jurist zijn om dit te begrijpen. Bovendien druipen de warme en mens-vriendelijke intenties van deze tekst. Wanneer ik dit schrijf, is de wet al een paar jaren oud. Je zou verwachten dat de *nieuwe wind* die de wetmakers voor ogen hadden ondertussen volop zou waaien. Maar dat is niet zo. Nieuwe cases bewijzen keer op keer dat een aantal vrederechters en professionele bewindvoerders deze heldere principes aan hun laars lappen. Hoe komt dat?

Mijn motivatie om naast het boek *Bewind vs Bemind* ook deze nabescherouwing te schrijven, kwam uit de verontwaardiging die nog steeds borrelt in mijn binnenste. Na de eerste onderkoelde contacten met de advocate-bewindvoerder van mijn tante dacht ik dat we met deze empathieloze juriste gewoon pech hadden gehad. Maar toen ik te maken kreeg met een kafkaïaanse griffier en een dove vrederechter veranderde mijn perceptie over Justitie. Dit kon geen toeval meer zijn. Ik voelde mij behandeld als een onbenullig en lastig subject dat het zwijgen moest worden opgelegd en liefst snel.

Toen ik voor het welzijn van mijn oude en weerloze tante bleef opkomen, werd me misprijzend duidelijk gemaakt dat ik de normale gang van zaken verstoorde. Geen enkele keer gaven ze me ook maar een miezerig hoopje hoop dat ze de schrijnende realiteit van mijn tante onder ogen wilden zien. Harde bewijzen voor de nalatigheden van de professionele bewindvoerder waren er in overvloed. Ze schreeuwden het uit in het dossier waar de vrederechter ijverig in bladerde tijdens de zittingen. Hij bleef ze hardnekkig negeren. Waarom?

In mijn contacten met de wereldvreemde juristen die ons verhaal doorkruisten, ondervond ik hoe ongezond het is om aan de kant van de weerlozen te staan. Elke keer en tellkens meer en meer overviel me een gevoel van solidariteit met alle kwetsbare mensen die dit soort toestanden of erger nog moeten meemaken en die het alleen maar kunnen uitschreeuwen tegen de muren.

Het bewindvoeringsverhaal van mijn tante prikkelde mijn rechtvaardigheidsgenen. *Once you know, you cannot unknow*. Kunnen deze wantoestanden in Justitie alleen maar van binnenuit bestreden worden? Of kunnen wij burgers ook iets betekenen en een verandering in gang zetten?

¹ FOD Justitie – [Bescherming van meerderjarigen](#)

² eJustice – [Burgerlijk wetboek](#)

Enkele cijfers

Eind 2019 waren er **meer dan 150.000 buitengerechtelijke voorzorgvolmachten** in ons land. Dat las ik op de website van de notarissen³. Dagelijks kwamen er in 2019 honderdvijftig geregistreerde zorgvolmachten bij. Een groei van bijna vijftig procent tegenover 2018.

Hoogstwaarschijnlijk was deze evolutie te danken aan de nieuwe wet die op 1 maart 2019 in voege trad⁴. De voorzorgvolmacht werd daardoor opnieuw onder de aandacht gebracht. Die had altijd al prioriteit moeten krijgen zoals beschreven werd in het voorwoord, maar in praktijk werd meestal toch nog voor bewindvoering gekozen.

Sinds 2019 lijkt er een kentering ingezet. Dat is goed nieuws.

Wat het rechtelijke beschermingsstelsel betreft, stonden er eind juli 2019 **113.000 mensen in België onder bewind** en waren er **32.000 bewindvoerders**. Die cijfers vond ik in het audit rapport rond bewindvoering⁵ van de Hoge Raad voor de Justitie. Straks daarover meer.

Het goedbedoelde beschermingsstatuut

De nieuwe wetgeving rond bewindvoering van 2014, was ontworpen om het VN-verdrag van 13 december 2006⁶ na te leven. Daarin werd opgeroepen om de rechten van personen met een handicap te respecteren en menselijke waardigheid centraal te stellen. De nieuwe wet had alles in zich om een gepaste bescherming te bieden voor kwetsbare personen.

De Koning Boudewijnstichting bracht samen met de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat en de FOD Justitie een brochure⁷ uit: *Hoe jezelf en je vermogen beschermen wanneer je het niet (meer) alleen kan?*

Daarin zijn het nieuwe beschermingsstatuut en de twee beschermingsstelsels in detail beschreven.

Het eerste systeem, de **buitengerechtelijke bescherming** waarbij iemand een **voorzorgvolmacht** geeft aan een vertrouweling, kreeg in 2014 een wettelijk kader. De *lastgeving* werd als juridisch instrument hiervoor ingezet. Nieuw was dat de voorzorgvolmacht doorloopt wanneer de *lastgever* wilsonbekwaam wordt.

De *lastgever* treft maatregelen terwijl hij nog wilsbekwaam is voor de tijd dat hij dat niet meer zal zijn. Hij beslist autonoom over zijn toekomst.

De *lastgever* vraagt aan een of meerdere personen naar zijn keuze of ze *lasthebber* willen zijn. Als die akkoord gaan, geeft hij hun de zorgvolmacht.

Vanaf 2014 kon dat voor het volledig of gedeeltelijk beheer van zijn goederen. Sinds 1 maart 2019 kan de voorzorgvolmacht ook voor persoonsgebonden materie gebruikt worden.

Toenmalig minister van Justitie Koen Geens zei in het persbericht dat deze laatste wet begeleidde: *Een voorzorgsvolmacht biedt zekerheid voor enkele heel ingrijpende toekomstkeuzes. Op die manier kan iemand zijn toekomst grotendeels in handen houden wanneer hij of zij wilsonbekwaam wordt. Gaande van rusthuiskeuze, beleggingen en vrijetijdsinvulling tot dokterskeuze, schenkingen en successieplanning.*

³ Website van notarissen – 24 jan 2020 – [‘Dagelijks 150 geregistreerde zorgvolmachten in ons land’](#)

⁴ Persbericht Koen Geens minister van Justitie – 8 maa 2019 – [‘Neem je toekomst in eigen handen’](#)

⁵ Hoge Raad voor de Justitie – 29 jul 2019 – [Audit Rapport Het toezicht op de bewindvoeringen door de Vrederechten.](#)

⁶ Gelijke kansen in Vlaanderen – [Handicap in de VN](#)

⁷ Brochure Koning Boudewijnstichting - 31 okt 2014 - [‘Hoe jezelf en je vermogen beschermen’](#)

De *lastgeving* kan onderhands of via een notaris opgesteld worden. Om rechtsgeldig te zijn moet ze geregistreerd worden. Dat kan gebeuren via het vredegerrecht of via een notaris.

Deze oplossing waarbij geen rechter nodig is, was in 2014 een grote stap voorwaarts en werd dan ook door de wet naar voor geschoven als de te verkiezen oplossing omwille van de maximale autonomie.

Het tweede beschermingssysteem dat de brochure beschrijft, is de **gerechtelijke bescherming**. De wet van 2014 specificeert expliciet dat **bewindvoering** meer rekening moet houden met de mogelijkheden van de kwetsbare personen dan met hun beperkingen. Sinds dan kunnen naast goederen ook persoonlijke rechten in de scope van een bewindvoering zitten.

Een eerste speerpunt van de nieuwe bewindvoeringswet was **meer maatwerk**. In plaats van kwetsbare personen automatisch over de hele lijn onbekwaam te verklaren zou de vrederechter voor elk mogelijk onderwerp van onbekwaamheid de volgende vragen moeten stellen: *Wat kan de persoon zelf nog beslissen? Bij welke beslissingen heeft hij hulp nodig? Welke beslissingen worden beter in zijn plaats genomen?*

Een ander speerpunt van de nieuwe wet was de benadrukking van **de voorkeur voor aanwijzing van familieleden als bewindvoerder**. De reden was dat iemand uit de naaste omgeving van de kwetsbare persoon haar of zijn leefwereld en behoeftes het beste kent. Dat is de meest optimale garantie op maximale autonomie, levenskwaliteit en dus ook welzijn, zo werd gesteld.

Juristen nege(e)r(d)en de nieuwe wet

Op 5 december 2014 amper enkele maanden na het in voege treden van de nieuwe wet kloeg Jan Nolf een aantal wanpraktijken aan in De Standaard⁸:

Advocaat-bewindvoerders zien het vaak als hun dringendste taak onroerend goed van de beschermde persoon te verkopen en innen 3 procent op dat 'kapitaal' als vergoeding...

Die platte commerce vergiftigt de toepassing van de goedbedoelde nieuwe wet...'

Een ander pijnpunt waar hij op wees, was het maximumaantal bewindvoeringen per advocaat: *Al sinds 1991 vergat iedere minister van Justitie dat K.B. uit te schrijven. Een nieuwe juridische industrie was geboren.*

In het artikel vermeldde hij ook een opmerkelijke uitspraak van de vertegenwoordiger van vrederechters. Openlijk pleitte deze tegen het aanstellen van (gratis werkende) familieleden als bewindvoerder omdat advocaten en bankiers meer te vertrouwen zijn.

Wat is de waarde van een wet als rechters openlijk verkondigen dat ze er niet akkoord mee gaan?

Ondertussen hadden een aantal fraudegevallen geleid tot strafrechtelijke vervolging van enkele bewindvoerders. Ze werden beschuldigd van oplichting.

Naar aanleiding daarvan was aan de Hoge Raad voor de Justitie gevraagd om de situatie te evalueren. Op 18 december 2014 kwamen zij met een advies met betrekking tot de controle op het bewind van beschermde personen.

Het luidde als volgt:

De HRJ meent dat de optimalisering van de controle op de bewinden dient te gebeuren door maatregelen te nemen op drie niveaus:

⁸ De Standaard – 5 dec 2014 – [‘Advocaten: makelaars in bijberoep.’](#)

1. *De selectie en de aanwijzing van de bewindvoerders;*
2. *Een aangepaste administratieve opvolging binnen de vredegerichten;*
3. *Het uitvoeren van financiële controles.*

In een meer gedetailleerde uitwerking van het advies stond dat er nood wa aan een evenwichtige verdeling van 'rendabele' en 'minder rendabele' bewinden. Volgens de wet mag de bezoldiging van de professionele bewindvoerder niet meer bedragen dan drie procent van de inkomsten van de beschermde persoon.

Mogen we hieruit besluiten dat kwetsbare personen met een hoog inkomen meer gegeerd zijn door bewindvoerders? Had Jan Nolf dan toch gelijk als hij sprak over een commercie?

In zijn advies drong de HRJ er ook op aan om een maximumaantal bewinden per bewindvoerder vast te leggen. Bij gebrek aan een Koninklijk Besluit raadden zij de vrederechtters aan het aantal te beperken tot honderd. Hun argumentatie: *Een groter aantal bewinden per persoon creëert een onaanvaardbaar risico en brengt de door de wetgever gewilde gepersonaliseerde aanpak in gedrang.*

Daarnaast pleitten zij ook voor een opleiding voor professionele bewindvoerders die niet beperkt mocht blijven tot juridische zaken, maar ook moest kijken naar sociaal recht, sociale zekerheid en fiscaal recht. En omdat nu ook persoonsgebonden materie voorzien was in de wet moest de opleiding ook persoonsgerichte vaardigheden (empathie, communicatie, ...) en een basiskennis van geestesziekten bevatten.

Op administratief vlak vroegen ze om de nodige ondersteuning te geven aan het initiatief voor de ontwikkeling van een geïnformatiseerd instrument binnen de vredegerichten.

Voor de financiële opvolging stelden zij een externe controle door een technisch adviseur voor in geval van ernstige aanwijzingen van tekortkomingen, bij complexe dossiers maar ook steekproefsgewijs. Er stond: *De technisch adviseur dient in elk geval na te gaan of de boekhouding correct wordt gevoerd, waarheidsgetrouw is en alle operaties bevat.*

Hoe zou zo een technisch adviseur het eindverslag van de professionele bewindvoerder van mijn tante beoordeeld hebben? Dat rapport had *Emmenthaler* allures.

Ondertussen bleven de wanpraktijken aanhouden. In de media verschenen regelmatig nieuwe getuigenissen. In een bijlage geef ik een overzicht van publicaties en initiatieven tussen 2014 en 2019.

Ik maak hier nu een sprong naar 2019.

In april 2019, meer dan vijf jaar na de komst van de nieuwe wet verscheen in Knack⁹ een artikel met de titel: *Vrederechtters hebben meer vertrouwen in advocaten dan in familie.*

De vraag was: *Waarom?*

Jan Nolf antwoordde: *Justitie heeft een onweerstaanbare machtsdrang: 'Wij denken voor u.' Sommige vrederechtters werken erg welwillend mee met die nieuwe industrie van bewindvoering door advocaten. Ze spreken dezelfde geheimtaal en vertrouwen advocaten meer dan wie al een leven lang zorg voor een familielid draagt.*

Op 25 september 2019 was er weer een artikel in Knack¹⁰ over dit onderwerp: *Als je familiale bewindvoerder bent dan gaan ze er bij voorbaat van uit dat je een potentiële fraudeur bent.*

⁹ Knack – 16 apr 2019 - ['Vrederechtters hebben meer vertrouwen in advocaten dan in bewindvoerders'](#)

¹⁰ Knack – 25 sep 2019 - ['Bewindvoering voor mensen met een handicap: een falend systeem'](#)

Dit keer was Dirk Draulans aan het woord. Jaja, u leest het goed: Dirk Draulans, de wetenschaps-journalist. Als wetenschappers zich gaan bemoeien met juridische zaken is er iets aan de hand. Ze doen dat niet uit liefhebberij.

In het artikel brengt hij een aantal cases waarbij de familie van kwetsbare personen *een juridische martelgang ondergaan*, zo noemt hij het. Schrijnende verhalen van *weerbarstige vrederechters, inhalige advocaten en machteloze families*.

Een mentaliteitsprobleem

De grote vraag was en is nog steeds: wat moet er veranderen om de wet te laten respecteren door alle betrokken juristen?

Je zou het goed nieuws kunnen noemen dat toenmalig minister van Justitie Koen Geens in september 2019 nog maar eens een poging deed om de situatie te verbeteren. Hij had een voorontwerp van wet klaar *met het oog op het instellen van een federale bewindvoeringscommissie en het bepalen van de voorwaarden voor het beroepsmatig uitoefenen van de functies van bewindvoerder over een beschermde persoon*.

Op 28 november 2019 publiceerde de Hoge Raad voor de Justitie advies hierover. Zij vatten hun aanbevelingen samen in vier punten. Ze vroegen om:

- een alternatief te zoeken voor een federale bewindvoeringscommissie. De oprichting daarvan vonden zij te omslachtig, te log en te duur. Zij reikten alternatieven aan.
- het voorontwerp aan te vullen met maatregelen om ook voor de familiale bewindvoerders een betere omkadering te voorzien,
- de andere aanbevelingen uit hun audit van eind juli 2019 te bekijken en te integreren in dit voorontwerp,
- ook andere gerechtelijke mandatarissen, zoals curatoren, beter te omkaderen.

Dit voorontwerp tot wetswijziging zat ook weer vol goede bedoelingen.

Maar, waren deze voorstellen en de aanbevelingen van de Hoge Raad voor de Justitie van het juiste hout gesneden? Zouden juristen die tot nu toe de bestaande wet omzeilden en misbruik maakten van kwetsbare personen zich geremd voelen door wat er nu op tafel lag? Denkt u hetzelfde als ik?

Een illustratie uit de harde realiteit

Hieronder een passage uit mijn boek *Bewind vs Bemind*. Het is mijn relaas over een zitting die we hadden met de vrederechter. De context: de professionele bewindvoerder van mijn tante had al voor veel miserie gezorgd. Mijn tante had daarom samen met Anita, haar vertrouwenspersoon, een aanvraag ingediend om mij, haar nicht, de bewindvoering te laten overnemen. Ondertussen hadden wij ook een advocaat onder de arm genomen. Hij zou ons helpen om de centen van mijn tante, die in de zakken van zogenaamde vrienden verdwenen waren, te recupereren.

De bewindvoerderswissel wordt vandaag met de vrederechter besproken. Hij komt daarvoor naar het woonzorgcentrum. Anita is al vroeg op post. Onze advocaat werd net papa. Hij laat zich vervangen door een vrouwelijke collega. We wachten samen aan de ronde tafel in de inkomhal.

Stipt op tijd komen de vrederechter en de griffier aan. De vrederechter is een magere, grijze man. Een zwarte aktetas bungelt in zijn linkerhand. De griffier schrijdt geruisloos achter hem aan met een pak dossiers in haar armen. Wanneer ze voorbijkomt, kijken haar lege ogen me aan. Er volgt geen

knikje, er is geen gelaatsspiertje dat trilt, niets. Tante Margriet is enthousiast en wil meteen achter hen aan gaan.

De advocate zegt: 'Blijf maar zitten, ze roepen ons wel.'

Na een paar minuten is het zover.

De zitting gaat door in de kleine vergaderzaal achter het onthaal. De vrederechter zit aan het hoofd van de tafel met de griffier aan zijn rechterzijde. Er worden handen geschud. De advocate gaat links van de vrederechter zitten. Anita zet zich naast haar. Ik help mijn tante op de stoel aan het andere hoofd van de tafel. Met rustige ogen kijkt ze naar de vrederechter die met zijn neus in het dossier verdwenen is. Ik zet me rechts van de griffier.

De vrederechter leest de aanvraag van Anita voor. Zonder op te kijken zegt hij: 'U stelt voor een familielid aan te stellen als bewindvoerder. Ik vind dat geen goed idee. Volgens wat ik hier kan zien is de zaak redelijk complex. In een dergelijk geval is een professionele bewindvoerder meer geschikt. Iemand met kennis van zaken.'

Ik reageer. 'Mijnheer de vrederechter, zoals u in het dossier kan lezen, werd er het laatste jaar geen vooruitgang geboekt wat betreft het terugvorderen van het geld van mijn tante. Geld dat zij broodnodig heeft. De advocate-bewindvoerder moest dit doen, maar deed het niet. Omwille van het gebrek aan financiën moest mijn tante, veel langer dan goed was voor haar, verblijven in een gesloten instelling waar men alleen maar Frans sprak. Een taal die ze niet meer beheerst sinds haar hersenbloeding eind 2015. Ondanks medische verslagen die verklaarden dat een verhuis naar Vlaanderen dringend was en er financiële hulp aangeboden werd door de familie, bleef de advocate-bewindvoerder tegenwerken. Er kwam pas schot in de zaak nadat wij de vrederechter in Paliseul en de stafhouder van de provincie Luxemburg hadden ingeschakeld. U zegt dat een advocaat-bewindvoerder meer geschikt is?'

De vervangster van onze advocaat maant me met haar ogen aan om rustig te blijven.

Ik knik naar haar. 'Een paar dagen geleden sprak ik met de advocate die hier in het woonzorgcentrum bewindvoerder is. U kent haar. Ze zei me heel expliciet dat zij, als men haar als bewindvoerder voor mijn tante zou voordragen, de verantwoordelijkheid niet zou willen aanvaarden om die geldzaken te regelen.'

De vrederechter en de griffier blijven druk bladeren in het dossier. Er komt geen reactie. Anita is heel stil. Tante Margriet glimlacht nog steeds naar de vrederechter.

'En toch', zegt de vrederechter na een dikke minuut stilte, 'is het niet gebruikelijk, zeker niet in een geval als dit, om een leek aan te stellen als bewindvoerder. Dit is te complex.'

Er valt een baksteen in mijn maag. Frustratie en machteloosheid wellen op. Over welke complexiteit heeft hij het? Er is niks complex aan. Er moet gewoon gewerkt worden. Het is heel simpel: mijn tante heeft hulp nodig om haar medicatie terugbetaald te krijgen, om haar ongevallenaangiften in orde te brengen, om haar mutualiteitsbijdrage te betalen, om nieuwe identiteitspapieren aan te vragen, om haar adresverandering in orde te brengen.

Ik word heel boos. Straks wordt hier beslist over de toekomst van mijn tante door iemand die niets weet van haar situatie en ook niet geïnteresseerd lijkt. Hier zal iemand beslissen die blindelings vertrouwen heeft in een advocate als bewindvoerder, louter en alleen omdat zij een juriste is. Iemand die niet luistert naar een leek, omdat het een leek is.

En dit is rechtspraak dicht bij de mens? Wat is dicht? En wat is recht? Grote kans dat wat voor deze vrederechter recht is, in mijn ogen krom is.

De adrenaline jaagt door mijn lijf. Ik voel me ineens verwant met alle mensen die dit soort frustraties meemaken. Het vertrouwen dat ik had in onze rechtspraak, alleen God weet waarom ik dat had, duikelt de dieperik in. Ik dacht dat maître MC een uitzondering was. Maar wat ik hier nu meemaak is te gek voor woorden.

Mijn klamme handen en verhoogde hartslag vertellen me hoe ongezond het is om in het kamp van de machtelozen te zitten.

Naast me schuifelt de griffier op haar stoel. De vervangster van onze advocaat recht haar rug en neemt het woord. Ze praat over het initiatief van de familie om te sponsoren, over de aanstelling door de familie van een advocaat die op zoek zal gaan naar de centen waar mijn tante recht op heeft, enzovoort. Terwijl ze spreekt, heel mooi en bedaard, bladeren de vrederechter en de griffier heen en weer in hun dossiers.

Mijn tante glimlacht bewegingsloos naar de vrederechter. Niemand vraagt haar iets. Ha nee, zij is wilsonbekwaam.

Wanneer de advocate uitgepraat is, mompelt de vrederechter dat hij akkoord gaat met mijn aanstelling als bewindvoerder. Er volgt een officieel schrijven ter bevestiging. Ik heb acht dagen om te laten weten of ik de opdracht aanvaard of niet.

Het vooruitzicht om te moeten samenwerken met dit instituut staat me niet aan. Maar ik heb geen keuze.

Tot zover dit extract uit *Bewind vs Bemind*.

Had de vrederechter deze wissel van professionele naar familiale bewindvoering ook goedgekeurd als wij geen advocaat hadden meegebracht naar de zitting? Ik denk het niet.

Kan het zijn dat deze vrederechter zegt wat hij zegt, en doet wat hij doet, omdat hij kost wat kost wil vermijden dat hij met leken moet werken? Ik denk het wel.

Wat belette deze vrederechter om in de ogen te kijken van mijn tante? In de ogen van de persoon wiens welzijn centraal zou moeten staan in zijn beleid? Voelde hij schroom?

Of was hij gewoon vergeten dat zij aanwezig was? Werd zijn houding gedreven door een fundamentele onverschilligheid?

Waarom werd hij in godsnaam vrederechter? Ik snapte het toen niet, en nu nog niet.

Worden wilsonbekwaam verklaarde mensen meteen ook doorzichtig voor zij die de massa aanschouwen vanuit hun ivoren toren?

Keek hij niet in haar ogen omdat hij vreesde een glimp te herkennen van zijn eigen moeder?

Ik weet het niet.

Het gerecht is koud

Een koele aanpak zoals die van de advocate-bewindvoerder, de griffier en de vrederechter in *Bewind vs Bemind* moet verschrikkelijk om dragen zijn als je er helemaal alleen voor staat, als je gelijkaardige of nog ergere dingen meemaakt en je kan niet reageren, als er niemand is die naar jou luistert en die het voor je opneemt.

Gelukkig halen sommige verhalen de media zodat we af en toe toch wakkergeschud worden.

Zo bracht op 24 januari 2017 Radio1 in het programma Hautekiet het verhaal van de 89-jarige Julien¹¹. Hij werd in een geforceerde bewindvoering gepusht en belandde ten onrechte op een afdeling voor demente bejaarden. Gelukkig had hij goede vrienden die hij kende van op café. Zij konden hem bevrijden uit zijn benarde situatie.

¹¹ Radio1 Hautekiet – 24 jan 2017 – [‘Ken jij mensen die ten onrechte onder bewindvoering geplaatst werden?’](#)

Hautekiet liet ook een vrederechter aan het woord. Die sprak in naam van het koninklijk verbond van vrede- en politierechters en trok de betrouwbaarheid van de cafévrienden van Julien in twijfel.

De volgende dag maakte Phara de Aguirre zich in Nieuwe Feiten¹² boos op deze vrederechter. Een fragment uit haar betoog:

... ik ken die cafévrienden, ik heb hen verschillende keren ontmoet, het gaat over Leon, Michel en Gino. Drie mensen die zich met hart en ziel hebben ingezet om hun vriend Julien weer vrij te krijgen, die voor hem een hotel hebben gezocht want de bewindvoerder had zijn huurcontract opgezegd, die met hem nieuwe kleren zijn gaan kopen én die een nieuwe woonst gevonden hebben voor Julien. Waarom noemt u hen 'cafévrienden'? Waarom gebruikt u niet gewoon het woord vrienden? Ja, ze hebben mekaar leren kennen op café. Maar zijn ze daarom minder waard dan de mensen die u op restaurant of op recepties leert kennen?

...

Kan u niet gewoon toegeven dat ook vrederechters zich kunnen vergissen? Een vrederechter is iemand die gezien zijn nabijheidsfunctie het dichtst bij de mensen staat, hoorde ik u nog zeggen. Bij welke mensen, vraag ik me af. In elk geval niet bij Julien en zeker niet bij de vrienden van Julien, die applaus verdienen in plaats van op de radio te worden voorgesteld als cafévrienden die willen profiteren van een oude man. Misschien moet u eens iets gaan drinken met hen.

Op 28 maart 2018 verscheen in de Gazet van Antwerpen het verhaal van de 98-jarige Livien¹³. Hij werd na een longontsteking volledig onbekwaam verklaard en kreeg een advocaat-bewindvoerder toegewezen. Sindsdien had hij zelfs geen geld meer om een brood te kopen.

Drie maanden na zijn aanstelling verklaarde de bewindvoerder dat hij een soort leefgeld- of zakgeldrekening aan het regelen was. Daar zou hij waarschijnlijk een bedrag op storten zodat meneer boodschappen zou kunnen doen. *Het komt allemaal goed*, zei hij tegen de journaliste.

De verhalen van Margriet, Julien en Livien zijn heel verschillend. Maar hun vrederechters en advocaat-bewindvoerders redeneerden op dezelfde manier. Ze deelden de gave om blind en doof te blijven voor het menselijke leed dat ze veroorzaakten.

Er is niet veel empathie nodig om je in te beelden dat Margriet, Julien en Livien 's nachts slecht slapen nadat die bewindvoering als een tsunami hun leven binnengerold was. Zij konden waarschijnlijk geen zinnige uitleg bedenken voor wat hen overkomen was.

Lijden in stilte

Livien, Julien en Margriet hadden het geluk dat attente en zorgzame vrienden of familie naast hen stonden. Er waren mensen die het voor hen wilden en konden opnemen. Ook al luisterden de vrederechters niet naar die vrienden of familie. Ook al werden zij gewantrouwd, ze hielden vol en slaagden erin de situatie te verbeteren.

Maar, hoeveel bejaarden hebben niemand naast zich staan die hen een stem kan geven? Hoevelen worden ten onrechte onder volledige professionele bewindvoering geplaatst? Hoeveel kwetsbare mensen lijden in stilte?

We weten het niet.

En dat op zich is beschamend.

¹² Radio1 Nieuwe Feiten – 25 jan 2017 – [Kan u niet gewoon toegeven dat ook vrederechters zich kunnen vergissen?](#)

¹³ Gazet van Antwerpen – 28 maa 2018 – [Weduwnaar \(98\) uit Mortsel mag al drie maanden zijn eigen geld niet meer beheren: 'Ik kan zelfs geen brood betalen'.](#)

Maatwerk?

Livien, Julien en Margriet werden overrompeld door de beslissingen van hun vrederechters. Ze werden op een mensonwaardige manier buitenspel gezet. Margriet voelde zich als lucht. Livien was gefrustreerd omdat hij niet aan de centen kon waar hij zo hard voor gewerkt had. Julien kwam uit een onterechte bewindvoering met een pak achterstallige betalingen terwijl hij vroeger nooit schulden had.

Hun sombere verhaal volgde hetzelfde scenario: Omwille van een gezondheidsprobleem kwamen ze in het ziekenhuis terecht. Voor ze ontslagen werden, onderzocht een sociaalassistent hun thuissituatie. Een gespecialiseerde arts die hen niet kende, nam een test af. Het resultaat daarvan gebruikte de vrederechter om hen wilsonbekwaam te verklaren en onder volledige bewindvoering te plaatsen. Een wildvreemde advocaat nam het roer over van hun leven. De koers die vanaf dan gevaren werd, was niet wat de bejaarden voor ogen hadden voor de laatste etappe van hun levensreis.

Maar wie maalt daarom? De koers volgt het *recht* uitgesproken door een rechter, en dus is het een rechtvaardige koers. Opdracht volbracht. Alle indicatoren staan op groen.

Er is geen maatwerk te bespeuren in de manier waarop Margriet, Livien en Julien onder bewindvoering werden geplaatst.

Maatwerk was nochtans een speerpunt van de nieuwe wet van 2014. Hoe dikwijls wordt het effectief toegepast? Is er iemand die dit meet?

Onrecht ontspringt daar waar je zijn tegenpool verwacht.

Bescherm jezelf tegen Justitie

Hadden Livien, Julien en Margriet dit kunnen voorkomen?

Ja.

Zij hadden bijvoorbeeld een voorzorgvolmacht¹⁴ kunnen opstellen en die laten registreren.

Of, ze hadden een verklaring van voorkeur¹⁵ kunnen opstellen.

Dan was de vrederechter verplicht geweest daar rekening mee te houden.

Er zijn dus wel degelijk middelen beschikbaar om jezelf te beschermen tegen juristen.

Hoe barbaars klinkt dat?

Leven wij in een beschaafde en een zogenaamd hoogontwikkelde rechtstaat?

Neem actie voor het te laat is. Bescherm jezelf tegen mogelijke uitspraken van vrederechters die je oude dag kunnen verpesten. Is dat echt de beste raad die we aan mensen kunnen geven?

De wet van 2014 had het welzijn van de kwetsbare persoon voor ogen. Als alle betrokken juristen ernaar gehandeld hadden, was die nieuwe wind een zegen geweest voor velen in dit land.

Is het niet knettergek dat de minister van Justitie moet ingrijpen om misbruik van de wet door juristen te voorkomen? Voor een leek is dit moeilijk te begrijpen.

Ik herhaal hier graag het statement van Jan Nolf: *Niet zozeer de wet uit 2013 moet veranderen maar vooral de mentaliteit binnen justitie: niet bevelen en ordonneren maar luisteren en zorg dragen.*

¹⁴ www.notaris.be - [Zorgvolmacht](#)

¹⁵ www.notaris.be - [Verklaring van voorkeur](#)

Een timide auditrapport

Op 21 december 2017 had de HRJ een audit rond bewindvoering aangekondigd. Een publiek rapport met aanbevelingen zou binnen enkele maanden volgen.

Ik keek regelmatig op hun website maar ik zag geen beweging. *Misschien is de audit afgelast, dacht ik. Ze vergaten zeker hun site aan te passen.*

En dan, totaal onverwacht, twee en een half jaar later op dinsdag 30 juli 2019 spitste ik mijn oren wanneer de presentator van De Ochtend op Radio 1¹⁶ aankondigde dat Chris Denoyelle van de Hoge Raad voor de Justitie de resultaten van de audit¹⁷ kwam toelichten.

Een belangrijke vaststelling van het rapport, zei hij, is dat vrederechten heel verschillend te werk gaan. Zo is er een vrederecht waar 98% van de bewindvoeringen door professionelen gebeuren terwijl volgens de wet familiale bewindvoerders de voorkeur moeten krijgen. Bij andere vrederechten is de verhouding fiftyfifty.

De audit toont ook aan dat er weinig initiatieven zijn om *best practises* uit te wisselen. Een concreet voorbeeld is de opleiding van familiale bewindvoerders. Er is een arrondissement dat daar speciale aandacht aan geeft. Een goede begeleiding van bij de start zorgt ervoor dat verslagen correct ingevuld worden en dat loont op langere termijn.

Dit rapport wil een aanzet zijn tot verbetering van het systeem, zo zei Chris Denoyelle nog, een startpunt, een spiegel voor de vrederechters, een kans die hen geboden wordt om te leren van hun burens. Voor de korpschefs is het een instrument om te zien of het beleid kan verbeterd worden.

Na de uitzending surfte ik naar de HRJ-website en vond er het audit rapport. Ik las:

De audit 'beheer van het toezicht op de bewindvoeringen door de vrederechten' ging na of de controle van de bewindvoeringen binnen de vrederechten op een kwaliteitsvolle manier is georganiseerd en wordt opgevolgd...

De audit bevat geen uitspraken over de kwaliteit van de bewindvoeringen.

Het 81-pagina tellende rapport stelde me teleur. Alleen korpschefs, vrederechters en griffiers werden ondervraagd. Het rapport bleef ver weg van kwetsbare personen en hoe zij bewindvoering ervaren.

Nochtans zit daar het menselijk leed waarover we ons zorgen moeten maken. Komt er ooit een onderzoek waarbij men ook luistert naar de kwetsbare personen, hun verzorgers, familie en vrienden, het rusthuispersoneel, de sociaalassistenten, de huisartsen, de vertrouwenspersonen en waarom niet, naar de bewindvoerders zelf?

Hoewel de vaststellingen en de aanbevelingen van de audit terecht zijn, leiden ze de aandacht af van de essentie van het probleem. Die ligt niet in de administratieve afhandeling maar in het gebrek aan aandacht voor het welzijn van de kwetsbare mens. Een paar keer vermeldt het rapport dit risico maar gaat er verder niet op in.

Het eindrapport van de advocate-bewindvoerder van mijn tante was een schijnvertoning, een kaas vol gaten. De sommetjes in haar verslag klopten als een bus maar van de vele facturen en rappels die in haar brievenbus belandden en waar ze niets mee deed, was geen spoor. Ik was twee jaar zoet met het ruimen van het puin dat de 'professionele' bewindvoerder achterliet. De gerechts-deurwaarders die bij haar voor een gesloten deur stonden, geraakten bij mij wel binnen.

Of ben ik naief?

Kloppen gerechtsdeurwaarders misschien niet aan bij professionele bewindvoerders?

¹⁶ Radio 1 – 30 jul 2019 – [De Ochtend met Chris Denoyelle van de Hoge Raad voor de Justitie](#)

¹⁷ Hoge Raad voor de Justitie – [audit rapport – 29 juli 2019](#)

Heel af en toe kwam ik in het audit rapport van de HRJ een lichtpunt tegen.

Zoals op pagina 52:

Goede praktijken: In het kanton van Grâce-Hollogne plaatst de vrederechter een persoon slechts onder bewind op het moment dat alle andere mogelijkheden tot ondersteuning zijn uitgeput.

En op pagina 57:

In een paragraaf over de werklust wordt eindelijk de buitengerechtelijke zorgvolmacht vermeld, al is het in een voetnoot. Ik lees: *Ondanks het ontbreken van exacte cijfers mag men aannemen dat het aantal bewindvoeringsdossiers een stijgende tendens vertoont. Mogelijke oorzaken hiervan zijn de vergrijzing, een grotere sensibilisering en een sneller ingrijpen dan vroeger.*

En dan komt de verwijzing naar de voetnoot waarin staat:

Een eventuele invloed van het succes van de zogenaamde zorgvolmachten op de instroom van bewindvoeringsdossiers is nog niet aantoonbaar.

Nog enkele dingen die me opvielen: slechts 38% van de vrederechters kon cijfers aanleveren met betrekking tot bewindvoeringen. 88% gaf aan al klachten ontvangen te hebben en in 76% van de kantons waren belangenconflicten, misbruiken en/of fraude in hoofde van de bewindvoerders vastgesteld.

Ook al zitten er in dit audit rapport een aantal rake opmerkingen en goede richtlijnen, het is en blijft spijtig dat de kwetsbare mens en zijn zorgomgeving niet betrokken werden bij het onderzoek. Was dat wel het geval geweest, dan waren ze dichterbij de kern van het probleem gekomen.

Waarom toch altijd aan de oppervlakte blijven prutsen?

Wie durft hier eerlijk op antwoorden?

Studeer je rechten om bewindvoerder te worden?

In de veronderstelling dat alle vrederechters en professionele bewindvoerders bereid zijn om de wet toe te passen, dringt zich nog een vraag op: Hebben zij de juiste vaardigheden om naar de geest van de wet, die het welzijn van de mens centraal stelt, te handelen? Beschikken zij over voldoende empathie, zorginzicht, luisterbereidheid en flexibiliteit?

Is er gewoon niet meer aandacht nodig binnen de betrokken juridische diensten voor de ontwikkeling van vaardigheden die cruciaal zijn als je werkelijk een menswaardiger aanpak nastreeft?

De advocate-bewindvoerder en de griffier in het verhaal van mijn tante waren verre van bedreven in die skills. Ze blonken uit in het strikt en nauwgezet uitvoeren van regels die netjes beschreven staan in strakke wetten en procedures. Maar een eigen interpretatie geven of een inschatting maken van een levensechte situatie met als doel het welzijn van mijn tante te verbeteren, dat was nu net - heel expliciet - wat zij niet deden.

Je kan van een mens niet verwachten dat hij goed is in alles, toch?

Zowel bij Margriet als bij Livien en Julien keken de betrokken juristen strak weg van de menselijke noden van de personen onder hun bewind. We zullen nooit weten of ze dat bewust deden of dat ze het echt niet zagen.

Mogen we van een professionele bewindvoerder verwachten dat hij zich vragen stelt zoals:

Was het vandaag dat die pinnen uit Margriet haar pols gehaald werden?

Of: *Zou Livien wel brood in huis hebben?*

Of: *Hoe zou het gaan met Julien tussen de dementerenden?*

Nee?

Maar vinden we het wel normaal dat een familiale bewindvoerder zich die vragen stelt?

Ik veronderstel dat u samen met mij aanvoelt dat er iets niet klopt. In praktijk is er een groot verschil tussen de aanpak van een professionele en een familiale bewindvoerder.

Spijtig dat de audit dit niet onderzocht.

Professionele en familiale bewindvoerders dragen dezelfde titel en hun taken worden in de beschikking van de vrederechter met dezelfde, weinig praktische, bewoordingen beschreven. In realiteit zijn hun motivatie en de manier waarop ze hun verantwoordelijkheid opnemen fundamenteel verschillend. De ene concentreert zich op het uitvoeren van taken binnen het kader van een opdracht. De andere laat zich leiden door de dagelijkse zorgbehoeften die op een natuurlijke wijze het welzijn van de kwetsbare persoon ondersteunen.

Bewind versus bemind.

Wie dacht ooit dat advocaten goede bewindvoerders zouden zijn?

Waar en wanneer is dat idee ontstaan?

Is de tijd niet rijp om te onderzoeken of dit nog steeds de beste oplossing is?

Je studeert toch geen rechten om bezig te zijn met de aankoop van nieuwe pyjama's, het doorsturen van doktersbriefjes naar de mutualiteiten of het invullen van ongevalformulieren?

Is dat niet iets voor familieleden, vrienden, goede bureaus of sociaalassistenten?

En, is een vrederechter nu werkelijk de meest geschikte persoon om bewindvoerders aan te stellen? Zou dat niet alleen in uitzonderlijke gevallen zo moeten zijn? Vrederechters zijn toch *geschillen*experts. Of vergis ik me? Is het niet eerder een taak voor *zorg*experts om oplossingen te zoeken voor hulpbehoevenden?

Bij mijn tante was er sprake van een geschil. Bij Livien en Julien was dat niet zo. Onnodig en ongewild werden zij in een juridisch kluwen gezogen waar zij niets van begrepen en dat hen niet begreep.

Nooit berecht en toch voor het gerecht

Stel je even voor: je hebt heel je leven niets te maken gehad met het gerecht. Je deed geen vlieg kwaad. Je betaalde je belastingen en je verkeersboetes. Je stak nooit een botervlootje in de pmd-zak. En dan ineens, wanneer je laatste levensfase zich aandient, met al zijn kleine en grote ongemakken kom je in een wereld terecht die jouw taal niet spreekt.

Dat wil je toch niet? Dat wens je toch niemand toe?

Livien, Julien en Margriet werden ten onrechte beroofd van hun vrijheid.

De hoeders van het Belgisch *recht* deden hun *onrecht* aan.

Althans zo ervoeren de bejaarden en hun naasten het. Maar in de hoofden van de betrokken juristen was wel degelijk *recht* geschied.

Recht dat krom aanvoelt

Wat is recht? Bestaat dat wel?

Einstein keek naar de natuur en zag dat niets recht is.

Wat recht is in het ene referentiekader is dat niet in het andere.

Alleen als je vanuit hetzelfde perspectief kijkt, is dat wat recht is voor de ene observator ook recht voor de andere.

En zo komen we opnieuw bij de essentie van het probleem:

Zolang er juristen zijn die weigeren zich af te stemmen op de leefwereld van 'de gewone mens', zolang zullen zij recht spreken dat krom aanvoelt.

Een aanpassing van wetteksten kan en zal dat perspectiefverschil niet oplossen.

Zal de broodnodige mentaliteitsverandering er ooit komen?

Ik eindig graag met een citaat uit het boek 'De kracht van rechtvaardigheid' van Jan Nolf:

Mensen binnen justitie zijn dus ... menselijk.

De dag dat ze dat inzien is het probleem al bijna opgelost. Ondertussen kunnen we justitie een dienst verlenen door de 'mensen van justitie' niet als goden te eren, maar als gewone mensen aan te pakken. Als dat vaak genoeg gebeurt – door rechtzoekenden maar ook door journalisten en politici – zullen ze daar wel aan wennen.

Dan smelt de sokkel van de ijskoningen wel vanzelf.

Els Coenen
els@in-balans.one
www.in-balans.one

BIJLAGE

Een overzicht van publicaties en initiatieven tussen 2014 en 2019. Thema's Voorzorgvolmacht en Bewindvoering

Uitholling van de nieuwe wet

De nieuwe Belgische wetgeving rond bewindvoering komt er op 17 maart 2013. Ze wil het VN-verdrag van 13 december 2006¹⁸ naleven. Dat roept op om de rechten van personen met een handicap te respecteren. Menselijke waardigheid staat centraal. **Meer maatwerk** en de **voorkeur voor familieleden** als bewindvoerder zijn de **speerpunten** van de nieuwe wet.

Op 1 september 2014 treedt ze in werking.

Tien maanden later, in juli 2015 schrijft Jan Nolf in Knack¹⁹:

Hoe een nieuwe wet die de zwakkeren moest beschermen in één jaar tijd volledig uitgehoud werd.

Hij citeert professor Tim Wuyts²⁰ die in oktober 2015 op een bijeenkomst voor vrederechters het volgende zegt: *'De noodzakelijke mentaliteitswijziging bij de diverse actoren betrokken bij het bewind zou in veel gevallen nog achterwege blijven. De nieuwe wet zou in sommige gevallen zelfs een achteruitgang in de praktijk betekenen. Dergelijke praktijken zijn uiteraard verwerpelijk en moeten worden bestreden met de gangbare rechtsmiddelen.'*

Op 19 oktober 2015 gaat Jan Nolf in zijn blog *Wintertijd voor bewindvoering*²¹ flink tekeer tegen een wet die onvolkomenheden van de eerste had moeten oplossen. Ze werd op 10 augustus 2015 overhaast gestemd en is gebaseerd op een foutieve interpretatie van de oorspronkelijke wet.

Op 23 december 2015 komt er een schriftelijke vraag over in de senaat²². Het antwoord van de justitieminister daarop toont een triest schouwspel van steeds complexer wordende discussies. Het objectief van de nieuwe wet is hiermee niet gediend, wel integendeel.

Op 6 januari 2016 volgt de veel besproken *Driekoningenbrief*.

Vijftig organisaties uit de zorgsector sturen een open brief²³ aan de Vlaamse magistratuur, de Hoge Raad voor de Justitie en de minister van Justitie. Ze dringen aan op een vervroegde evaluatie van de nieuwe wet. De reden is dat ze ernstige alarmsignalen opvangen vanuit het veld. Er zijn nog steeds vrederechters die het leven van kwetsbare mensen en hun verzorgers ongevraagd overhoop gooien door het opdringen van professionele bewindvoerders.

Ze illustreren hun bezorgdheid met enkele markante voorbeelden die steeds weer dezelfde verontwaardiging oproepen. De inleidende tekst bij een van de cases luidt: *Sociale organisaties krijgen de wind van voren als zij bij sommige vrederechters een woordje doen om minder mondige families bij te staan. Wanneer dan – met duidelijke tegenzin – toch een familiaal bewindvoerder wordt aangesteld, gaat dat vanwege bepaalde vrederechters gepaard met intimiderende en denigrerende bewoordingen evenals ontmoedigende voorwaarden.*

¹⁸ Gelijke kansen in Vlaanderen – [Handicap in de VN](#)

¹⁹ Knack – 31 jul 2015 – [‘Hoe een nieuwe wet die de zwakkeren moest beschermen in één jaar tijd volledig uitgehoud werd’](#)

²⁰ JustWatch – [Bewindvoering – inleiding](#)

²¹ JustWatch – 19 okt 2015 – [‘Wintertijd voor bewindvoering’](#)

²² Senaat – 16 nov 2015 – [Schriftelijke vraag senaat over ‘Nieuwe bewindvoering’ aan de minister van Justitie](#)

²³ Zorgnet Icuro – 6 jan 2016 – [Driekoningenbrief van de zorgsector van 6 januari 2016](#)

Ik herken dit.

De *Driekoningenbrief* krijgt veel aandacht in de pers²⁴.

Op 13 januari 2016²⁵ stelt de kamercommissie Justitie vragen aan toenmalig minister van Justitie Koen Geens. Hij belooft dat de wet beter zal afgestemd worden op de praktijk zonder te raken aan de geest ervan.

Meldpunt Bewindvoering

Op 6 januari 2017 een jaar na de *Driekoningenbrief* kondigt de Hoge Raad voor de Justitie het Meldpunt Bewindvoering²⁶ aan.

Ik hoor de aankondiging op Radio 1 en surf naar de site om het verhaal van mijn tante door te geven. Mijn motivatie keldert de dieperik in wanneer ik lees:

De melder ontvangt een automatische bevestiging van goede ontvangst. De meldingen worden door ons Adviescomité bestudeerd en anoniem in een jaarlijks verslag opgenomen. Dit verslag wordt besproken met de korpschefs van de vrederechters en overgemaakt aan de Hoge Raad voor de Justitie en aan de beleidsverantwoordelijken.

En: Het meldpunt treedt niet op als coach, geeft geen advies en behandelt geen klachten.

En: Het meldpunt is enkel een registratiepunt van klachten en knelpunten die aan de vrederechters en beleidsverantwoordelijken worden overgemaakt om tot een betere toepassing te komen.

Ik merk al snel dat het verhaal van mijn tante te complex is om in het meldingsformulier weer te geven. Het is onmogelijk om de talrijke tekortkomingen van onze advocate-bewindvoerder samen te persen in het voorziene tekstvakje. En dan wil ik toch ook een en ander kwijt over de bitsige communicatie met het vredegerecht. In deze vorm kan het meldpunt me niet overtuigen. Ik blijf achter met het gevoel dat men niet echt naar ons verhaal wil luisteren. Ik laat het voor wat het is.

Brochure Familiale Bewindvoering

Eind maart 2017 meer dan een jaar na de *Driekoningenbrief* verschijnt de brochure van de Koning Boudewijn Stichting voor familiale bewindvoerders²⁷. Het is een mooi en duidelijk document dat, volledig in lijn met de geest van de wet, de mens centraal stelt.

Er staat in dat het heel ingrijpend is om iemand onder gerechtelijke bescherming te plaatsen. *Zelfs als een persoon aan alle voorwaarden voldoet om in aanmerking te komen, moet de maatregel in het belang van de beschermde persoon zijn. Het is belangrijk om na te gaan of er geen andere oplossingen mogelijk zijn.*

Er volgt een reeks alternatieve oplossingen voor conflictloze situaties waarbij de persoon omringd is door naasten die hij vertrouwt: het gebruik van doorlopende opdrachten, volmachten, de lastgeving en de verklaring van voorkeur.

Het is me niet duidelijk waarom de brochure deze oplossingen dan niet in eerste instantie aanreikt. Ze zou met meer nadruk bewindvoering als een uitzonderlijke maatregel kunnen voorstellen.

²⁴ JustWatch – 6 jan 2016 – ‘[Open brief #3Koningen](#)’

VRT NWS – 6 jan 2016 – ‘[Kwetsbare personen niet altijd menswaardig behandeld door gerecht](#)’.

Knack – 6 jan 2016 – ‘[Zorgsector hekelt in open brief uitholling van wet op bewindvoering](#)’

²⁵ Kamercommissie justitie – 13 jan 2016 – [vragen aan minister Geens naar aanleiding van de Driekoningenbrief](#)

²⁶ Meldpunt Bewindvoering (link werkt niet meer) – [www.meldpuntbewindvoering.be](#)

²⁷ Koning Boudewijnstichting – 31 maa 2017 – ‘[Praktische gids voor familiale bewindvoerders](#)’

Als er toch gekozen wordt voor een gerechtelijke bewindvoering, zo staat er, is het belangrijk dat de vrederechter grondig onderzoekt voor welke handelingen een bewindvoerder moet worden aangesteld. Dit heeft alles te maken met het *maatwerk* dat een doelstelling was van de nieuwe wet.

Dat de auteurs de realiteit kennen, blijkt uit volgende paragraaf: *De vrederechter moet ook voor elk punt zeggen of de persoon bijgestaan of vertegenwoordigd wordt. De vrederechter is verplicht om eerst te onderzoeken of bijstand volstaat. Dat is namelijk een lichtere maatregel, die de persoon meer zelfstandigheid gunt. In de praktijk kiezen de meeste vrederechters voor een aantal of voor alle handelingen voor vertegenwoordiging.*

Mentaliteitswijziging is cruciaal

Op 15 september 2017, drie jaar na de implementatie van de nieuwe wet, brengt VRT NWS een scherp opiniestuk van Jan Nolf²⁸. De slotzin schetst perfect de essentie van het probleem: *Niet zozeer de wet uit 2013 moet veranderen maar vooral de mentaliteit binnen justitie: niet bevelen en ordonneren maar luisteren en zorg dragen.*

Over de voorrang die familieleden moeten krijgen als bewindvoerder, lees ik: *Toch bleef het klachten regenen over favoritisme van vrederechters voor de aanstelling van advocaten. Tijdens de hoorzittingen in de aanloop naar de wet had de vertegenwoordiger van de vrederechters overigens letterlijk zijn voorkeur voor advocaten uitgesproken: 'Dat familielid is geen jurist, en dus wellicht niet de geknipte persoon om het werk van de familie te vergemakkelijken. Tot slot valt onmogelijk uit te maken of de naaste wel betrouwbaar is.'*

Het artikel brengt het verhaal van een familie die via een krantenadvertentie vernam dat de hoeve van hun vader door een advocaat-bewindvoerder openbaar te koop gesteld werd.

Het initiatief van minister van Justitie Koen Geens om de wet te herschrijven wordt kritisch bekeken: *Het is echter maar de vraag of ook iets gedaan zal worden aan de 'bad practises' die de wet uitgehold hebben en waarvoor ook nieuwe teksten geen soelaas zullen zijn.* Daarna volgt een lijst van wanpraktijken. En dan: *Die autoritaire overbescherming getuigt van een achterhaalde tijdsgeest die een belediging is voor het VN-verdrag, de Mensenrechten en onze kwetsbare medemens.*

Twee dagen later brengt De Morgen een artikel: *Advocaten verrijken zich via bewindvoering*²⁹. Daarin wordt Jan Nolf geïnterviewd over zijn VRT NWS opiniestuk.

De journalist praat ook met John Crombez. Die zegt: *Er zijn circuits ontstaan van advocaten, vastgoedmakelaars en vrederechters die zich via bewindvoeringen verrijken.* In 2014 legde hij als staatssecretaris een klacht neer tegen een vrederechter in Oostende. Begin van de zomer van 2017 werd die, na de eerste verschijning in de rechtszaal, meteen op non-actief gezet. Een Brusselse vrederechter zegt over deze zaak: *Als de verhalen over Oostende kloppen, dan zak ik door mijn stoel.*

Ook de woordvoerder van de justitieminister komt aan bod in dit artikel. Over de wetswijziging die midden februari 2016 werd aangekondigd, zegt hij, bijna anderhalf jaar later: *Wij beseffen dat het heel wat tijd kost om de wet aan te passen, maar wij consulteren veel belangengroepen.*

Jan Nolf herhaalt in dat verband: *Niet de regels moeten veranderen. Wel de mentaliteit binnen justitie.*

²⁸ VRT NWS Opiniestuk – 15 sep 2017 – [‘Het mooie kind werd al bij de geboorte mismeeesterd.’](#)

²⁹ De Morgen – 17 sep 2017 – [‘Advocaten verrijken zich via bewindvoering.’](#)

Kritiek is niet welkom

Hugo Lamon, woordvoerder van de Orde van Vlaamse Balies, reageert meteen op dit artikel. Hij twittert dat Jan Nolf *wild om zich heen schopt*. In De Morgen schrijft hij: *Dat advocaten die bewindvoerder zijn zouden graaien, is fout en ronduit lasterlijk*³⁰. Hij argumenteert uitvoerig waarom de aanstelling van familieleden soms niet mogelijk is. Een van de argumenten die hij aanhaalt is *complexiteit*.

Wanneer ik dat lees, heb ik een déjà vu. ‘Onze’ vrederechter sprak ook altijd over *het complexe dossier van mijn tante*. Daarom aarzelde hij om de bewindvoering aan mij, een leek, over te dragen. En dat terwijl er in het dossier voldoende *stukken* zaten die aantoonde dat de advocate die als eerste een jaar lang bewindvoerder was over mijn tante, niets deed om de zaak te vereenvoudigen. Wel integendeel. Dankzij haar kwamen er veel nieuwe knopen bij. Tot mijn grote ergernis bleef de vrederechter die realiteit negeren.

Als kersvers bewindvoerder ontdekte ik langzaam maar zeker het kluwen dat mijn ‘professionele’ voorganger had toevoegd aan de precaire situatie van mijn tante. Met het ontwarren was ik twee jaar zoet. Maar de advocate bleef van de vrederechter alle krediet krijgen. Bij de afsluiting van haar bewindvoering keurde hij zonder enig commentaar het salaris en de onkostennota goed die zij voorstelde. Het was alsof hij onze klachten niet gehoord had. Ik was zierend en maakte aan den lijve mee hoe ongezond het is om aan de kant van de machtelozen te staan.

Terug naar de repliek van Hugo Lamon in De Morgen. Over de mistoestanden die soms aan het licht komen zegt hij: *Die moeten uiteraard worden aangepakt en dat gebeurt ook. Bepaalde vrederechters kwamen in opspraak, net als bepaalde advocaten bewindvoerders. Daar moet en wordt streng tegen opgetreden, maar dan wel op grond van bewijsmateriaal (niet met losse flodders) en na een grondig onderzoek.*

Ik heb een vraag voor Hugo Lamon: Hoe kunnen gedupeerden *streng laten optreden* tegen misbruiken die zij ervaren? De juristen die hen moeten helpen zijn diegenen die ze willen aanklagen. Als mensen ten onrechte wilsonbekwaam verklaard werden, zoals mijn tante, luistert er sowieso niemand naar hen. Als er vrienden, burens of familie naast hen staan die kunnen helpen, lukt het misschien. Maar als dat *leken* zijn is de kans groot dat hun uitspraken als *losse flodders* bestempeld worden.

Hugo Lamon spreekt ook over het gebrek aan wettelijke tarieven voor professionele bewindvoerders. Er wordt aan gewerkt, zegt hij, maar eigenlijk is er geen probleem want: *De vrederechter controleert de rekeningen.*

Ik steiger nog maar eens. In ons verhaal telde de vrederechter misschien wel de sommetjes na, maar de grote gaten in het financiële rapport van de professionele bewindvoerder zag hij niet.

Hugo Lamon noemt de uitspraken van Jan Nolf *negatieve stemmingmakerij die niet bijdraagt tot het bevorderen van het noodzakelijke vertrouwen in justitie*. Ik vraag me af of hij denkt dat zijn uitspraken bevorderlijk zijn in die zin. Wat mij betreft zijn ze dat alleszins niet.

Op zijn blog ziet Jan Nolf³¹ een gelijkenis tussen deze repliek van Hugo Lamon en de reactie op de *Driekoningenvrijsbrief* uit de zorgsector in het Rechtskundig Weekblad van 18 juni 2016 met als titel *Makkers, staakt uw wild geraas*.

³⁰ De Morgen – 17 sep 2017 – [‘Dat advocaten die bewindvoerder zijn zouden graaien, is fout en ronduit lasterlijk.’](#)

³¹ JustWatch – 18 sep 2017 – [‘Lamon over laster.’](#)

Over welke expertise praat de minister?

Enkele weken later in oktober 2017 verschijnt in Knack een artikel over de wetswijziging die de justitieminister wil doorvoeren³². Op dat moment staan in België 104.000 mensen onder bewindvoering en zijn er 40.000 bewindvoerders actief, zo lees ik.

Minister Geens: *Ik geloof sterk in de formule van de familiale bewindvoerder omwille van de goede zorgen, maar soms beschikt men in de familie niet over de nodige expertise, is er niemand die het wil doen of vindt de vrederechter het meer aangewezen een professioneel aan te duiden.*

Over welke expertise heeft de minister het? Welke expertise had de advocate-bewindvoerder van mijn tante die bijdroeg tot het welzijn van de kwetsbare persoon onder haar hoede?

Het 'expertise' topic kwam ook aan bod in de vragen die de kamercommissie Justitie stelde naar aanleiding van de Driekoningenbrief³³.

Sonja Becq (CD&V): *Ik lees en hoor dat deze bescherming blijkbaar nogal gemakkelijk en systematisch doorgeschoven wordt naar professionele bewindvoerders of advocaten. Vaak wordt er in de motivatie naar verwezen dat die mensen juridische kennis nodig hebben. **Ik kan me niet herinneren dat we in de commissie ooit hebben gezegd dat de bewindvoerders over de nodige juridische kennis moeten beschikken om een bewindvoering, zelfs een zakelijke, mee op te nemen. Blijkbaar wordt dat nu in de argumentatie opgenomen.***

De Hoge Raad voor de Justitie start een audit

Op 21 december 2017 bijna twee jaar na de *Driekoningenbrief* startte de Hoge Raad voor de Justitie een audit rond bewindvoering. Een publiek rapport met aanbevelingen zou binnen enkele maanden volgen, zo kondigden ze aan.

1 jaar Meldpunt Bewindvoering

Op 24 januari 2018 kreeg minister Geens een reeks vragen in de kamercommissie Justitie in verband met de evaluatie van het meldpunt³⁴: *Wat is de stand van zaken van het meldpunt na een jaar? Waarover gaan de meldingen? Hebt u het jaarverslag al ontvangen? Zo ja, welke aanbevelingen ter verbetering van de wet werden voorgesteld? Hoe verloopt de samenwerking tussen de vertegenwoordigers van de welzijnssector, de korpschefs en de vrederechters?*

Het antwoord van de minister: *'... van het meldpunt Bewindvoering heb ik tot op heden geen jaarverslag met aanbevelingen tot verbetering van de wet van 17 maart 2013 over de bewindvoering ontvangen ...*

Uit een informeel overleg met een van de verenigingen die het meldpunt ondersteunt, blijkt dat de communicatie tussen de middenveldorganisaties en de korpschefs van de vrederechters sterk is verbeterd en dat er openheid aan beide zijden bestaat om problemen in de werking van het meldpunt te bespreken en oplossingen te zoeken. Ik kijk samen met u uit naar het eerste jaarverslag en hoop dat dat spoedig volgt.'

³² Knack – 9 okt 2017 – [‘Geens plant vereenvoudiging wetgeving voorlopige bewindvoering.’](#)

³³ Kamercommissie justitie – 13 jan 2016 – [vragen aan minister Geens naar aanleiding van de Driekoningenbrief](#)

³⁴ Kamercommissie justitie – 24 jan 2018 – [vraag 05 van Goedele Uyttersprot \(N-VA\) over ‘de evaluatie van het meldpunt bewindvoering’](#)

De nieuwe wet van minister Geens

Op 3 mei 2018 werd het nieuwe wetsvoorstel rond bewindvoering en de voorzorgvolmacht voorgesteld in een persbericht: *Op voorhand maatregelen treffen beschermt oudere mensen beter als ze wilsonbekwaam zijn.*³⁵

Er was sprake van drie wijzigingen:

Eén: kunnen beslissen waar je zal wonen nog voor je dement wordt.

Twee: permanente evaluatie van de beschermde persoon in plaats van om de twee jaar.

Drie: geen overbodige verschijningen voor de vrederechter meer.

Geen woord over de broodnodige mentaliteitswijziging binnen Justitie. Een gemiste kans.

Op 25 september 2018 stond er in een persbericht van de minister van Justitie³⁶:

'86.122 Belgen lieten de afgelopen vier jaar een voorzorgvolmacht opstellen.'...

'Vandaag kan je alleen voorzorgsmaatregelen nemen wat betreft financiële transacties. Dankzij een wetsontwerp van minister Geens, dat volgende week wordt ingeleid in het parlement, kan je binnenkort ook bepalen waar je wil verblijven of in welk rusthuis je terecht wil komen. De notaris moet de akte registreren om dit tot een bindend document te maken.'

Dat je dit document ook op een goedkopere manier kan registreren lees ik op de JustWatch-pagina *Tien tips voor je voorzorgvolmacht*³⁷.

Op 21 december 2018 was de nieuwe wet er.

Op zijn website zei Jan Nolf het volgende hierover³⁸: *Inderdaad organiseert de nieuwe wet ook een soort 'geprivatiseerde' bewindvoering: de rechtsbescherming buiten de vrederechter om van wie feitelijk wilsonbekwaam is geworden. Wat de wet van 21 12 2018 nu uitdrukkelijk organiseert (zorgplanning) was immers voordien niet verboden, en in mijn modellen en lezingen ook al langer gepromoot. De nieuwe wet betekent wel een welkome aanmoediging op dat punt.*

In zijn blog³⁹ verheugde hij zich over het sterk stijgend aantal voorzorgvolmachten. De laatste maanden kozen bijna evenveel mensen voor een gerechtelijke bewindvoering als voor een buitengerechtelijke bescherming, de voorzorgvolmacht en dat was goed nieuws.

Op het vlak van de gerechtelijke bescherming zag hij echter een zorgelijke evolutie die hij met cijfers staaft:

... steeds meer bewindvoeringen betreffen niet alleen de goederen, maar ook de persoonlijke rechten (verblijf, patiëntenrechten ...) van de beschermde persoon: het lijkt erop dat die extra bescherming (die sinds 2014 mogelijk is) wel té makkelijk wordt gezet.

Vanaf 1 maart 2019 trad de nieuwe wet in voege.

In het persbericht⁴⁰ *Neem je toekomst in eigen handen* las ik dat het aantal voorzorgvolmachten ondertussen was opgelopen tot 106.467. Dat waren er al 20.000 meer dan in september 2018.

³⁵ Persbericht Koen Geens minister van Justitie – 3 mei 2018 – [‘Op voorhand maatregelen treffen beschermt oudere mensen beter als ze wilsonbekwaam worden.’](#)

³⁶ Persbericht Koen Geens minister van Justitie – 25 sep 2018 – [‘Reeds meer dan 86.000 Belgen lieten voorzorgvolmacht opstellen.’](#)

³⁷ JustWatch – 17 maa 2019 – [‘10 tips voor je voorzorgvolmacht’](#)

³⁸ JustWatch – [Buitengerechtelijke bescherming](#)

³⁹ JustWatch – 22 jan 2019 – [‘Nieuwjaarsconferentie in Brugge.’](#)

⁴⁰ Persbericht Koen Geens minister van Justitie – 8 maa 2019 – [‘Neem je toekomst in eigen handen.’](#)

Last?

In het verhaal van mijn tante, deel I van dit boek, kan je lezen waarom wij in de zomer van 2017 beslisten om over te schakelen van bewindvoering naar een voorzorgvolmacht.

Mijn tante werd *lastgever*. Ik werd *lasthebber*.

Die termen leggen nog steeds knopen in mijn brein.

Spontaan zei ik altijd dat ik lastgever was, omdat ik iets gaf aan haar. Maar ik gaf haar geen last. Dat denk ik toch niet want ze omhelsde en knuffelde me graag en uitbundig. Ik gaf haar ondersteuning, liefde, aandacht en tijd. Als ik even langer nadacht, wist ik dat ik de lasthebber was. Maar dat klonk zo raar want ik had toch geen last van haar?

En mijn tante was lastgever. Nog steeds wringt er iets onder mijn hersenpan wanneer ik die term hoor. Mijn tante gaf mij geen last maar levenslessen, liefde, wijsheid en inzichten.

Gek toch dat de bedenkers van deze termen *zorgdragen* als een *last* bestempelden. Het waren geen ervaringsdeskundigen, vermoed ik. Maar naamgeving is een detail. Ik was heel blij dat dit systeem bestond.

Zo had ik niet langer *last* van het vredegerecht.

Vers gekruid

In mei 2018 lanceerde de Hoge Raad voor de Justitie het project Kruid⁴¹.

Dat hoorde ik op Radio 1. Een online bevraging in 2016 had uitgewezen dat zesentachtig procent van de burgers de juridische taal niet duidelijk vond.

Dit deed me terugdenken aan de *Driekoningenbrief*²⁴.

Daarin stond het volgende: *Het overleg tussen de vrederechter en de kandidaat bewindvoerder van de familie verglijdt bij bepaalde vrederechters in een juridisch examen dat vernedert en frustreert. Het archaisch taalgebruik van sommige afwijzende beschikkingen is – boven op een aanslag op het Nederlands – dit van een andere eeuw en vergroot de afstand tussen de vrederechter en de familie nog uit.*

Daarna volgden een aantal fragmenten uit beschikkingen van vrederechters als voorbeeld. Als de context niet zo schrijnend was geweest, zou je ze hilarisch kunnen noemen. Hier is er eentje: *Mei 2015, beschikking vrederechter: Dat de erfenis van vader dient te worden vereffend (...); Dat tenslotte de rechtbank de vraag dient te trancheren m.b.t. de persoon van de aan te stellen bewindvoerder; Dat immers in het gedingsinleidend rekwest eiser zichzelf voorstelt als bewindvoerder, maar de rechtbank bij de vraagstelling betreffende dient vast te stellen dat de relevante wetgeving, ondermeer in verband met de boekhouding en het systeem van machtiging ontoereikend is; ...*

En zo gaat het door. Inhoudelijk wordt het nog erger. Geïnteresseerden nodig ik uit om naar het document te surfen²³. Het is de moeite waard.

De initiatiefnemers van het project Kruid wilden de afstand tussen de rechtsgeleerden en de gewone mens verkleinen. Ze wilden *het gerecht op smaak brengen met toegankelijke taal*. Wat was dat mooi uitgedrukt! Terwijl ik dat las hoopte ik dat hun koks een versheidstest zouden uitvoeren

⁴¹ Hoge Raad voor de Justitie – 17 mei 2018 – Persbericht: Project Kruid - Heel justitie moet begrijpelijker spreken en schrijven

vooraleer ze met kruiden zouden gaan strooien. Want rot vlees dat goed gekruid is, smaakt dan misschien wel oké maar het blijft wel rot vlees. En daar word je ziek van. Gekruid of niet.

Eind 2018 was het project Kruid een van de drie finalisten voor de Wablieft-prijs⁴².

Op 20 december 2018 zette de Hoge Raad voor de Justitie volgend bericht op haar site⁴³:
'Het strafwetboek kan nog beter en leesbaarder! ... Nu de regering ontslagnemend is, is de kans verkleind op een vernieuwd strafwetboek op korte termijn. De werkzaamheden waren nochtans zeer ver gevorderd en de experts hebben prima werk geleverd ... Klare taal is immers een belangrijk thema voor de HRJ.'

Ze voegden een adviesdocument toe dat naast inhoudelijke zaken ook een bijlage bevatte met taaltips en opmerkingen die de leesbaarheid van een wettekst ten goede zouden komen. Met concrete voorbeelden toonden zij aan hoe wetteksten zouden kunnen herschreven worden. Veelbelovend.

2,5 jaar Meldpunt Bewindvoering

In juli 2019 nam ik nog eens een kijkje op de site van het Meldpunt.

Een jaarverslag was er nog steeds niet. Wel waren er twee nieuwe linken toegevoegd.

Een eerste bracht me bij een handleiding. Daarin las ik dat er constructieve en nuttige samenkomsten waren van een overleggroep. Die bestond uit een delegatie van welzijnsorganisaties met de vijf Vlaamse korpschefs van de vrederechters. Hun bevindingen werden gerapporteerd aan de minister van Justitie, de Hoge Raad voor de Justitie en via de korpschefs/balies aan de betrokken beroepsgroep.

Een tweede link droeg de titel *Oproep aan professionele*. Niet alleen was de titel niet af, ook de link werkte niet. En, net zoals vorig jaar leidde de link van de brochure *Familiale Bewindvoering* naar een foute locatie.

Ik had hier graag iets gelezen over de bevindingen van het adviescomité, maar helaas.

Op de website van Zorgnet Icuro⁴⁴ die haar medewerking verleende aan de *Drie-koningenactie*, had ik meer geluk. Ik las er: *'De Werkgroep stelt vast dat er geregeld meldingen binnenkomen, maar dat die meldingen een betere begeleiding en omkadering nodig hebben om voldoende bruikbaar te zijn naar de wetgever of de rechterlijke overheden. Daarom lanceert de Werkgroep een ruime bekendmaking van dit Meldpunt bij professionele hulpverleners.'*

Hier werkte de link naar het document voor professionele hulpverleners wel. Het bevatte een oproep om problemen in verband met bewindvoering te melden. Er stond: ***Aangezien het om kwetsbare mensen gaat, is het van primordiaal belang dat de wet op een humane, correcte en betrokken manier wordt toegepast.***

Hoera! Hoe mooi zou deze zin gestaan hebben op de homepage van de site van het Meldpunt.

Op de JustWatch blog⁴⁵ las ik dat ere-volksvertegenwoordiger Luc Goutry in naam van het Meldpunt verslag uitbracht bij de kamercommissie Justitie. Hij verweet de gerechtelijke bescher-

⁴² Project Kruid – 12 dec 2018 – HRJ is finalist voor de Wablieft-prijs 2018

⁴³ Hoge Raad voor de Justitie – 20 dec 2018 – Het strafwetboek kan nog beter en leesbaarder!

⁴⁴ Website Zorgnet Icuro – 16 okt 2018 – 'Meldpunt Bewindvoering'

⁴⁵ Justwatch blog – Jan Nolf – 22 jan 2019 - [Nieuwjaarsconferentie in Brugge](#)

ming een *te afstandelijke, wantrouwige en routinematige aanpak, te weinig gericht op welzijn* en met nog steeds te weinig aanstellingen van familieleden als bewindvoerder.

Sinds wanneer weet ik niet, maar ondertussen is de website van het Meldpunt Bewindvoering niet meer beschikbaar.

Wanneer ik 'Meldpunt Bewindvoering' google, zie ik een aantal organisaties die dit nog niet weten en nog steeds verwijzen naar de site: www.meldpuntbewindvoering.be.

Het [Trefpunt Stan](#) (trefpunt verstandelijke handicap) weet blijkbaar wel dat het meldpunt bereikbaar is via het mailadres: meldpuntbewindvoering@outlook.com en ze hebben zelfs een uitgebreide handleiding ter beschikking.

Maar tenslotte is dat allemaal niet zo heel belangrijk, want kwetsbare mensen hebben weinig baat bij een website of een mailadres waar ze hun triest verhaal kunnen vertellen. Zij hebben nood aan een luisterend oor en bescherming.

Els Coenen
els@in-balans.one
www.in-balans.one

Oh ja, en dan is er ook dit nog:

Bewindvoerders promoten zichzelf

Als je *bewindvoering* intikt op Google is de kans groot dat een van de eerste sites die je tegenkomt www.bewindvoerder.vlaanderen is. *'Bewindvoering, voor wie? Wat kost een bewindvoerder? Alles wat u moet weten over bewindvoering en de bezoldiging van de bewindvoerder. Vind hier ook een online formulier aanstelling bewindvoerder. Professioneel advies. Persoonlijk engagement.'*

De site is het uitstalraam voor een team van professionele bewindvoerders die zich scharen achter een gedragscode. Naïef als ik ben, verwacht ik dat deze groep bewindvoerders zich onderscheidt van anderen doordat zij de mens centraal stellen, of iets in die aard. Maar dat is het niet. Volgens hun charter onderscheiden ze zich door efficiëntie, het volgen van regels met betrekking tot verslagverplichting, het beschikken over een zeer ruime expertise in persoons- en familierecht enzovoort.

Ik vind geen enkele garantie dat zij zich niet zullen gedragen zoals de advocate-bewindvoerder van mijn tante. Bovendien is de informatie die ze geven eenzijdig. Ze vermelden niet dat een familiale bewindvoerder de voorkeur verdient volgens de wet. Integendeel. Ze sommen de significante voordelen op om een professionele bewindvoerder onder de arm te nemen. *De professionele bewindvoerder is immers advocaat van opleiding en dus juridisch geschoold. Dit betekent dat hij zich met kennis van zaken ontfermt over de belangen van de beschermde persoon.*

En zo gaat het nog even door.

Ondertussen weet u al wat ik denk wanneer ik dit soort dingen lees.